

Per bé que en la Revista ja fou l'acoloriment segons el qual "els articles publicats a "Serra d'Or" expressen solament l'opinió de llurs autors", no em puc estar d'expressar-vos la meua forta sorpresa i un viu sentiment de tristor. Sentiments que es fonamenten en la consideració en que tinc la vostra Revista: d'inadequada per a servir d'instrument d'agressió personal contra ningú i menys encara quan es tracta d'agredir la memòria d'un mort com és Joan Comorera. I encara que visqués; tota vegada que serien molts els anys que li mancarien per a complir la condemna de trenta que li fou imposada per un tribunal militar. Vos, doncs, Senyor Director, sabeu molt bé que en un i altre cas, el català Joan Comorera es troba i es trobaria en la impossibilitat de replicar en ús de legítima defensa. Per consegüent, us prego de comprendre el perquè m'atrego a vos; puix que entenc que massa benèvolament, o bé massa lleugerament, hem permès que "Serra d'Or" hagi esdevingut el vehicle d'una mala acció: l'agressió inqualificable de Pere Ardiaca contra el difunt i màrtir Joan Comorera i Soler.

El perquè de la meua afirmació

Pere Ardiaca escriu com ex-membre d'un Secretariat del Partit Socialista Unificat de Catalunya existent el 1949. Segons ell, aquell organisme hauria estat integrat, a l'excepció de Joan Comorera, per homes dignament emancipats; que no responien a altre imperatiu que al de llur respectiva convicció. Cal dir, però, que Ardiaca presenta l'història a la seva manera i per això la fa partir i la talla on li convé. Segons ell, el que en diu "el cas Comorera" va iniciar-se el 1949 i amb poques paraules pretén explicar el conflicte polític de majors dimensions que mai s'haurà pogut provocar en el si del moviment obrer i nacional de Catalunya. Presenten aptes de llures decisions uns homes -- ell comprès --, hipotecats a la disciplina del Buró Politic del Partit Comunista d'Espanya la línia fonamental del qual, de cara a Catalunya, és enfrontar els catalans ells amb ells.

Antecedents d'una malaltia greu

Per tal d'explicar-nos millor el que es produí al P.S.U.de C. el 1949, convé que donem un cop d'ull més enllà, vers el 1939, per exemple.

Acabada la guerra i trobant-nos la majoria de nosaltres en els camps de concentració de França es produí una versió estranya segons la qual la guerra l'havien perdut per culpa de Catalunya. Per consegüent, l'havien perdut per culpa del P.S.U.de C. i per consegüent, per culpa del seu secretari general, Joan Comorera.

Els dies 2 i 3 de març d'aquell any va reunir-se el Comitè Central del nostre Partit. Van assistir a la reunió els membres del Buró Politic del P.C.d'E. i els delegats de la Internacional Comunista que ens havien acompanyat durant tota la guerra.

Joan Comorera va analitzar fets i comportaments i va proposar unes conclusions. Va haver-hi l'inevitable i necessari debat després del qual es va concloure en que Catalunya i amb ella el nostre Partit havien complert amb el seu deure. L'informe fou aprovat per unanimitat i Joan Comorera fou confirmat en el seu càrrec.

Un silenci hipòcrita

Uns dies després, amb els delegats de la Internacional, el Buró Politic i dos membres més del nostre Comitè Executiu, el company Comorera empronia el viatge vers Moscou amb la missió d'estudiar amb el Comitè Executiu de la I.C. el curs i l'acabament de la nostra guerra. Abans de partir, el nostre Comitè Executiu, el va encarregar de proposar a la Direcció de la Internacional d'elevar al P.S.U.de C., d'adherir, a la categoria de la seva Secció Catalana. Amb una sola excepció, de tipus estatutari, la proposició fou aprovada per unanimitat. L'objecció fou contestada pel que presidia posant de relleu el fet segons el qual davant l'experiència viva que oferia el P.S.U.de C. compriner exemple d'unitat de comunistes i socialistes en el món capitalista, la lletra estàtica d'uns Estatuts perd tot valor. El B. P. del P.C.d'E., present a la reunió, va callar. No obstant, pocs moments després

ta provar que aquell silenci no volia pas dir acceptació d'un tal acord, puix que en el curs d'una "pausa", la Passionària va apropar-se de l'orella de Comorera i li digué:

"Ya estaras contento ! Ya te has salido con la tuya !"

A partir d'aquella data, doncs, i fins a la seva dissolució, el P.S.U. de C. fou la Secció Catalana de la Internacional Comunista. Fet de transcendència històrica comunicat a Catalunya i a tot el món en un document que porta la data del 19 de juliol del 1939 i la signatura de Joan Comorera. El Buró Politic, però, no es resignà. S'oposà i s'ha oposat tant com li ha estat possible a la seva divulgació. I quan, sobre aquest fet, no ha pogut imposar silenci, l'ha deformat grollerament, o bé l'ha negat mentiderament.

Plantejaments...

Quan Ardiaca parla de "plantejaments de Comorera", sense explicar en què consistien, considero útil explicar certs plantejaments de Dolores Ibàrruri.

Un dia del mes de març del 1946, ja a França, el secretari general del P.S.U. de C. va tenir la sorpresa d'ésser invitat a una reunió del B.P. del P.C.d'E. Sense Ordre del Dia escrit. Sense cap indicació verbal del que s'anava a Tractar. La Passionària va obrir la reunió amb aquests mots:

"Nos hemos reunido para dar respuesta a dos preguntas:

"A dónde va el P.S.U. de C. ? A dónde va Comorera ?"

I fou ella mateixa que es va avançar a donar la resposta. Segons ella, el P.S.U. de C. havia acabat la seva missió. I per consegüent, el mantenir-lo seria un obstacle per a l'avenç de la Revolució Democràtica Espanyola. Estava, doncs, plantejada la necessitat de la integració immediata del P.S.U. de C. al P.C.d'E. I, sempre segons ella, l'aplicació d'una tal decisió corresponia al company Comorera i només que a ell. "Tu -- li digué --, tienes condiciones de gran dirigente, no sólo nacional, antes bien internacional. Si te decides, nosotros te ayudaremos en este camino. I si no..."

Joan Comorera va refusar. Va dir que ho considerava un error greu i que, a més, ell no cometria una tal arbitrietat ni un tal abús de confiança envers els militants del Partit. Després, va protestar pel mètode, equivalent al de "la pastanaga i el garrot". Ho confirmà, més tard, Antonio Mijs, dient, referint-se a Comorera:

"Lo hemos soportado trece años y a los trece años y un día estamos en condiciones de aplastarlo".

Aquí teniu, doncs, senyor Director de "Serra d'Or", explicada la "tossuderia" de Comorera de la qual Ardiaca parla.

I us faig gràcia, Senyor Director, de certs detalls respecte l'organització, per part de Santiago Carrillo, de diversos intents d'assassinat contra el company Comorera. No soc jo solament el que ho diu. Va denunciar-ho Enrique Lister, a l'època membre del Buró Politic, en un llibre titulat "Basta" i que és una requisitòria del fiscal més exigent d'un tribunal de Dret Comú!

Exemples exaltants d'"integritat" política

Quan el Cop d'Estat contra el Partit i contra el company Comorera estava ja en marxa, però que encara es considerava que Josep Moix no sabia a quina cadira asseure's, un company va anar a trobar-lo en un intent suprem de salvar-lo del deshonor. La resposta de Moix fou que el que estava passant era una decisió del Buró Politic i que ell, de cap de les maneres, no es posaria en contra.

Durant aqueix mateix període, vaig ésser jo que també vaig parlar-li. Als meus raonaments i sense altra argumentació a oposar-me, va dir:

"Al capdavant, nosaltres no som res més que uns simples funcionaris".

I avui...

Avui és un tal Gregorio Lopez Reymundo el que ha estat posat en funcions del que en diuen secretari general del P.S.U. de C. L'home que en una discussió i trobant-se sense arguments, va haver de confessar:

"En efecto, a Comorera se le jugó una mala pasada".

Es l'home que ho ha acceptat tot. Dos d'uns "homenajes" per unes accions que no ha dut mai a cap, fins ara que té per missió el mantenir un anagrama de P.S. S.U. de C. que no és altra cosa que la reproducció de la Sucursal a Catalunya del Partit Comunista d'Espanya.

I a aquesta tasca, perament lorrouxista, imperialista, és a la que també es dedica Pere Ardiaca quan intenta, per encàrrec i AL CAP DE VINTICINC ANYS, eclipsar o bé, "al menys", empal·lidir, l'alt i lluminós exemple de Joan Comorera, de sacrifici, i d'integritat patriòtica i democràtica.

Us prego de voler acceptar, Senyor Director de "Serra d'Or", la meua amical salutació. -Evarist Nassip. 13, Av. des Yvris. 93160-Noisy-le-Grand. França.

DES PERTA ' T CATALUNYA !

Y I

Per Joan Comorera

Catalunya és una nació.

Marx ha dit en el Manifest Comunista: "El poble que n'oprimeix un altre no pot ésser lliure".

Desenvolupant aquest principi, Lenin i Stalin han creat la més rica i més justa de les teories nacionals. L'han creada i l'han aplicada en constituir, després de la Revolució Socialista d'Octubre, la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques.

Una nació és una entitat històrica, els drets de la qual són inalienables i imprescriptibles, independentment de qualsevol situació de fet i de força. No tots els grups humans diferenciats són una nació. Per ésser nació ha de posseir tots els elements constitutius: territori comú, una llengua, una economia característica i una psicologia corresponent que es tradueix en una comunitat de cultura (1). Els grups humans que no posseïsson els quatre elements, sinó tres, o menys, són grups ètnics que tenen també, però en altra mesura, drets inalienables i imprescriptibles.

Catalunya posseïx els quatre elements stalinians, constitutius de la Nació: un territori comú, una llengua mil·lenària, una economia característica, una psicologia ben diferenciada que es tradueix en una cultura històrica. Catalunya és, doncs, una nació, per bé que tiranitzada, avui, per l'Estat feixista espanyol.

Catalunya és a més una nació que ha suportat victoriosament la prova del foc i de la sang.

L'Estat espanyol ha lluitat secularment per anorrear la nacionalitat catalana, per castellanitzar Catalunya. Persegueix a mort la nostra llengua. Ha retallat el nostre territori estRICTE, cedint-ne gairebé sense combat un tros a França, cedint-ne d'altres a València i Aragó. Ens ha parcel·lat en "provincies" arbitràries i ha negat tota validesa a les comarques naturals i històriques. L'Estat espanyol ha pretès i pretén transformar la nostra llengua en un dialecte innoble, anihilar la unitat territorial i, per consegüent, la consciència nacional dels catalans. Fer de Lleida un Badajoz, de Tarragona un Múrcia, de Girona una Sòria, de Barcelona un suburbi madrileny bon minyó i dels catalans uns castellans d'opereta: heu-voes aci l'objectiu històric, "genial", de les castes parasitàries que han monopolitzat i monopolitzen, d'onçà de la victòria militar franquista, l'Estat espanyol.

Catalunya, però, retallada, trossejada, esclavitzada, continua essent una nació i els catalans, pàries en la pròpia terra mare, privats de tots els drets i lli-

bertats, no hem perdut ni venut la consciència nacional i ens servim del nostre idioma mil.lonari com el més preat instrument de cultura: de pensament, de sentiment, de treball, d'acció, de lluita. Al contrari del que ens proposa, la bestial repressió franquista va forjant exaltacions interiors que un dia no llunyà aixecaran Catalunya per a realitzacions encara més nacionals que el 1931.

(1) Stalin diu: "La nació és una comunitat estable, històricament formada, de llengua, de territori, de vida econòmica i de formació psicològica, que es tradueix en una comunitat de cultura".

La lluita despietada contra l'Estat feixista de Franco i Falanga és, doncs, el deure sagrat de tots els catalans i, en primer lloc, a l'avanguardia, de la classe obrera catalana.

Barcelona, 1 de febrer del 1952

Del "Butlletí d'Informació de la Generalitat de Catalunya", copiem el següent:

"El dia 14 de març del 1974, a Brusel·les, el Parlament europeu aprovà la següent resolució presentada per les minories demòcrata-cristiana, liberal i socialista.

RESOLUCIO

"El Parlament europeu,
-impressionat pels dramàtics esdeveniments que recentment han tingut lloc a Espanya,

-proclament el caràcter sagrat de la vida humana i la seva reprovació del recurs, pels Estats o pels individus, a l'assassinat, fins i tot per motius polítics,

-confirmant el recurs per les dictadures a tribunals d'excepció per a jutjar els enemics del règim existent,

-davant l'execució de Salvador Puig Antich, jutjat per tribunals d'excepció; davant l'amenaça proferida pel govern espanyol d'expulsar d'Espanya el bisbe de Bilbao i davant les raons d'ordre polític que motivarien aquesta mesura,

1er.- declara que les repetides violacions, pel règim espanyol, dels drets fonamentals de l'home i del ciutadà i el seu menyspreu pels drets democràtics de les minories, en una Europa a la recerca del seu camí lliure i democràtic vers la unitat, impideixen l'entrada d'Espanya a la Comunitat europea;

2on.- encarrega el seu President de transmetre la present resolució al Consell i a la Comissió de les Comunitats europees, així com als Estats Membres".

PRESIDENT: Cornelis Borchouwer, liberal, Holandès; Vicepresidents: Giovanni Borsani, Demòcrata-Cristià, Italià; Walter BEHRENDT, Socialista, Alemany; Lord Bessborough, Conservador, Britànic; Pierre Bernard Couste, Demòcrata de Progrés, Francès; Gérard Bordu, Comunista, Francès; Friedrich Burgbacher, Demòcrata-Cristià, Alemany; Egidio Ariosto, Socialista, Italià; Charles B. Mac Donald, Demòcrata-Cristià, Irlandès; Paul Christian Dalsager, Socialista, Danès; Maurice Dewulf, Demòcrata - Cristià, Belga; Joseph Wohlfart, Socialista, Luxemburguès.

X X X

No cal dir que no solament aprovem aquesta Resolució, ans bé l'aplaudim ben sincers. Siguin's, però, permès exhortar aqueix Consell a donar una passa més endavant: que afegixi a la Resolució, una INVITACIO als "Estats Membres" a que suspenquin i anul·lin tot acord financer, cultural, comercial, etc. establert amb la dictadura; doncs està demostrat que l'exigència a que es democratitzi està condemnada a restar paper mullat, si no s'acompanya d'altres mesures. Tota vegada que pot continuar comptant amb tota l'assistència, de l'Est i de l'Oest, que necessita per a mantenir-se al Poder.

Recordem l'Exemple dels Coronels grogs !

PORTUGAL I ESPANYA

XXX

Preferiríem que, d'una bona vegada, ens posem al cap que l'alliberament dels nostres pobles haurà de ser obra dels pobles mateixos. I que no serà pas amb actituds "admiratives" del que "es passa" a Portugal; o bé amb falses comparacions entre Espanya i Portugal i viceversa; o bé amb declaracions demagògiques segons les quals "La portugalització de Espanya es inevitable" (Santiago Carrillo). A quin terme? Puix que ens té habituats a establir-los a "llarga vista". Puix que, el 1942 ja anunciava que els "dies de franco estaven comptats. Es clar, un dia o altre es produirà l'esfondrament del franquisme. També s'ha produït el del salazarisme. I aleshores, si encara és viu, Carrillo podrà dir: veieu com jo tenia raó?!

XXX

Fins i tot els feixisme, per bé que d'efectes semblants, a Portugal i a Espanya tenen un origen, un procés polític i un context diferents. I per consegüent, diferent haurà de ser el camí per arribar a la nostra respectiva democratització.

Portugal es troba en guerra colonial. I Espanya, avui, no. Una guerra que ha depauperat el país en homes i diners. Una guerra que a l'hora de l'exigència de l'esforç heròic, existia una desvergonyida discriminació; de protecció d'unes aristocràcies civils i militars, autoelogides, en perjudici de la població treballadora i dels sectors mitjans, civils i militars. Tot plegat va portar els oficials del Moviment de març, el general Spínola, més tard, a la conclusió de que gràcies a l'organització i a la combativitat dels pobles colonitzats, la guerra no podia tenir una solució militar, sino política. Es aquí on es troba el factor determinant! Calia, doncs, anorrear el salazarisme que Caetano continuava i posar el país en via de progressiva democratització. Això s'està fent amb força perspectives de recórrer.

En aquest "minut de veritat", però, seria fals negligir el fet que en el DEBAT en que Portugal es troba, són les Colònies l'interlocutor principal. I quan propugnen per llur independència, estan en llur dret. Dret que se'ls hauria de reconèixer tot seguit i permetre'ls d'exercir-lo. Altrament, es correria el risc d'un resultat molt dubtós per a la vida lliure i democràtica dels pobles actualment colonitzats i per al mateix poble portugués.

XXX

Es que, si mirem de cara a Espanya, podem veure un panorama semblant? Francament, no. Terminoix, ens cal seguir el nostre camí. Decididament, fermament! De cara a la unitat per a la democratització dels nostres homes i dels nostres pobles.

Certament, en un Portugal democràtic, els democrates espanyols podrem trobar comprensió i solidaritat. La responsabilitat, però, de la lluita, és a nosaltres que ens pertoca plènament.

EL REFERENDUM ITALIÀ

XXX

Poc a poc, van dissipant-se els dogmes. I les "infalibilitats" i les hegemònies davant de les consciències també. Tot just ara n'hem tingut una prova. Tothom sap que Itàlia havia promulgat una Llei que legitimava el divorci. I tothom sap també fins a quin punt la Jerarquia catòlica defensa la indissolubilitat del matrimoni com la més preuada institució familiar i social. "Es la Llei de Crist"! s'arribava a proclamar per tal de terroritzar els creients.

La lluita ha estat dura a Itàlia. L'Església catòlica no es resignà a acceptar la votació del Parlament. I es llançà a una campanya sense fre ni mesura; fins que assolí que el Govern optés per la celebració d'un referendun que revalidaria o invalidaria l'esmentada Llei. Fins i tot el Sant Pare va decidir "baixar" del seu sitial i barrejar-se a les "coses terrenes" com bel.ligerant. De res, però no li va valer. La població havia posat fi, en la matèria, a l'hegemonia vaticana i el referendun, per una forta majoria entre la qual es troben nombrosos catòlics practicants, van votar a favor de la Llei que s'impugnava. Les exigències de la vida i les lliçons de la ciència havien guanyat! Amb transcendència fins molt més enllà de les fronteres italianes.

Per damunt del dolor i de l'estupor expressats per Pau Viè.